

Sergej Kaledin

Bojna enota*

Kostja je kihnil. Še enkrat, še... In se zbudil. Od kiha očiščeni nos je takoj začutil znani vonj. Travo pripravljajo! Vrhnače! Kostja se je usedel na postelji, rahlo ga je zaneslo. Pogledal je na uro – ure ni bilo. Bela sled je bla, ura pa – kot da bi se v zemlo udrla.

»Sunel so jo,« je zamrmral Kostja in se oziral okrog. Tatu ni blo videt. Je bil pa vonj, vonj dobrga, full močnga grassa. Super traparija.

Kostja je vstal, si plunu v roke, popravu si je vojaško srajco pa hlače: Vsaka svinarija se prlep za ta bombaž. Žimnca je čist zgonena. Jo bo treba pr ta mladih zamenat. Potem se mu je pa posvetil: Kašna žimnca? Jutr grem dam!

Nekam zlo hitr se ga je napil pri Valerku na KPP.¹ Oddaje »Vremja« se še dobro spominja, Bratov Karamazovih že bolj mal, od konca je pa ostal en sam zmazek. Kjer so cigani začeli pet pa plesat. Sam, zakaj pa cigani? Pri Dostojevskem so židje za Mitjo Karamazova plesal pred zaporom. To si je Kostja čist natančno zapomnu. Še čudu se je, ko je bral...

Kasarna je smrčala.

Vonj po travi je prhajal iz Bogdanovga kota, prebijal se je skoz kasarniški smrad. Izbit ven iz tega pa ni lahko: več sto parov škornjev in prav tolko obujkov.

Kostja si je poiskal cigaret in dolgo prižigal v upanju, da bo Ženjka opazu.

In ta je opazu, čist potiho je žvižgnu:

»Mu-ucek!...«

Kadilci trave so bli v zboru. Ženjka, Miša Popov, Kolja Belošicki,

¹ KPP – Kontrol'no – propusknj punkt: kontrolni prehod pred vstopom na ozemlje vojašnice.

* Lektura pogovornega jezika ni bilo – tekst je objavljen, kot ga je pripravila prevajalka.

Edik Štajc in neznani fant, ogrnjen v platnen mornarski jopič. Mornarska kapa, ki jo je imel na glavi, mu je zakrivala obraz. Fant je sedel zraven Ženjke. Na nočni omarici v konzervni škatli je gorela svečka.

»Kolk je ura, Muci?« se je zasmel Ženjka in pomolil Kostji uro. »Jo morš spravl za ponoč. Sej nis doma. Kdaj bomo pa odhodnco?«

»Predn se odpelem.« Kostja je zgrabu za uro.

»Ti, ta fosfor pa zdrgn dol s ciferplaca,« je svetoval Kolja Belošički. »Je nevarn za zdravje.«

»Bogdan,« je zastokal Miša Popov, »nehaj zavlačvat, bo učink popustu.«

»Used se, Moskva.« Edik Štajc se je odmaknu, da mu je napravo prostor.

Ženjka je nataknil na ostro konico steklene pipe² nov nastavek, prilil v posodo za vodo vina iz vrča in začel prižigati.

»Ti, kako s pa ti od Tanjuške pršou?« je med požvižgavanjem vprašal Kostjo.

»Marik Miljgotin me je prpelou.«

»Od kakšne Tanjuške pa?« je zagrulil fant v kapi. Z znanim ženskim glasom.

»Ljusja?« Kostja se je zmedel. »Vi?«

»Na, demobilziranc!« Ženjka mu je podal razbeljeno pipo »Še za ta zadn dim. A ste vse naredl?«

Kostja je previdno potegnu vase sijajen dim. V pipi je prijetno zaklokotalo.

»Skor. Do zutri bomo končal, pa – ajd zdravo.«

»Nas pa do prvomajskih praznikov verjetn naujo spustil. De nis ti mojga naslova zgubu, piterskega?«

Kostja je preveru v beležnici: »Tle je.«

»A neb en koleščk?« Kolja Belošički je vzel iz žepa tableto.

Kostja je odkimal z glavo.

»Bo šla po ta najdražji tarif.«

»Dej!« se je vrgu za tableto Edik Štajc.

»Teb je treba dat en šus, ne pa koleščk!« je mračno navrgu Miša Popov. Miša je bil že en teden jezen na Edika: Poslal ga je v lekarno k ženski, ki jo je poznal, po »romarčke«. Edik pa ni kupu teh tablet, nažrl se je in pol dneva četa ni imela miru pred njim. Letal je okrog sam v enem škornju pa se drl, kača.

»Tss!« je naenkrat siknu Kolja Belošički in previdno dvignu kvišku povešeni nos. »A se mi je sam zdel?...«

»Kifeljci na vidiku,« se je medlo pošalu Miša Popov.

² ... (pipe)... – gre za vodno pipo, znano zlasti v orientalskem okolju; tobakov dim gre po dolgi cevi skozi posodo z vodo. Cev je lahko dolga 1–2 m, na vrhu je neke vrste pipa. Na eno vodno pipo lahko istočasno kadi tudi več ljudi, vsak na svojo cev.

»Vislce,« je njemu v ton slinasto dodal Edik in se z dvema prstoma prjel za vrat.

Za vsak primer je Ženjka izpulu pipo Kostji iz rok pa jo je skril v nočno omarco. Previdno skril, tako, da se s špice zagotov ne bi stresu nepokajeni bakšiš. Ženjka je otrpnil, potem ko je s kretnjo dal znamenje, naj se ne premikajo. Postalo je tako tiho, da se je slišalo, kako se v pločevinki s svečo premetava težka, ne pravi čas oživela muha.

»Mim so šli,« je butnil Miša Popov.

Ženjka je skoraj zlezu v omarico. Podal je Mišu pipo. Miša je strastno potegnu in zaprl oči. Potegnu je še enkrat in še s priprtimi usti odmaknu roko s pipo proč od sebe – naslednjemu.

»Bednik,« je reku Edik Štajc, ki je sedel nasproti Miše. »Zazjal je.«

Ženjka je ta čas iz uvele Mišove roke potegnu pipo, obrisal sesalo in nastavu Ljusenjki.

»Bogdan,« se je iz dremavične omame zaslišal glas Miše Popova, »a boš kašno novino vzel za demobilizacijo?«

Tako apatično in nezainteresirano je to vprašal, da Ženjka ni odgovoril.

»Pokaž, kako j treba!« ni zdržal Edik Štajc, ko je vidu, kako nespretno se Ljusenjka loteva pipe. »Ljudmila Anatoljevna, ne inhaliraj, sam mal potegnite, pa vdihnite, pa ne močn... Bogdan, jasn ji pokaž!...«

Ljusenjka je potegnila premočno, v pipi je zaklokotal.

»Te bom tko prtegnu, de uš kozla rodiu,« je z zaprtimi očmi zagrozu neznanemu nasprotniku Miša Popov.

»Prje-ema!« je z veseljem ugotovu Edik Štajc. »Prpravljen, Mišel. Konoplca je naša, od tlele. Ne pa prej, tist drek.«

V tem redkem primeru je Edik Štajc mel prav. Ravn zdaj so kadir njegovo travo, njegove priprave in – kar je najbolj važno – po njegovi zamisli.

Lansk let so ves odred ob nedelah, namesto, da bi bli prosti, kar naenkrat začeli vozit ven na polja, krompir pobirat. Kot pionirje. Sam da so jih, bogved zakaj, vozil v zaporniških maricah – dolgih tovarnakih, z visokimi stranicami, znotraj klopi povprek, nad glavo pa rešetke, da še vstati nisi mogu. Še dobr, da vsaj brez paznikov. Krompirček smo torej pobiral. In sebi, in mestu, in bogved komu še... Kolja Belošicki je pa brž pogruntal, kako se da brez dela izmazat. Šel je po brazdi, krompirjevko trgal, zraven brazdice polagal, njegov delovni tovariš pa mu je prav za petami hodil in z ročajem lopate grede obračal. Krompirčka se dotaknila nista, Bog ne daj! Krompirček sta lepo za zimo pustila, prezimvat. Oficerija pa v avtomobilih sedi, ne gleda. Še bolj zato, ker je mrzlo – že sneg je začel počasi padat. Neprijazno. Plan so izračunal po gredah, ne pa po krompirju; pa se ti zgodi, da so v Bogdanovem oddelku celo presegl plan, pobirala sta pa samo Fiša in Nuco. Pa še prav zares sta delala. No ja, za tadv se razume. Ena kmetavza sta.

Takrat je Edik Štajc tudi opazu, da je tu konople na kupe. Res da ti

seže sam do kolen, ampak za te vojaške razmere bo že. Začel so mrzlično pobirat. Potem je Edik prerezal konoplo, dobil je vrhnake prve vrste. Sam navadit se je treba, od začetka te ne vrže. Potem pa je užitek: s tobakcem zmešaš, pipo nabašeš – pa vse štir od sebe!...

»Bogdan,« je z odhajajčim glasom zabrbral Miša Popov, »Dej mi en shot gun...«

Ženjka ni reagiral. Zabarikadiral se je prav na vogalu, prijel Ljusenjko pod pazduho in jo skrivaj ošlataval. Kostja je sedel nasprot, izredno dobr mu je postal in, kot zmeraj, kadar je bil omamljen, se mu je zahotel smejat in še majčken pesmice zlagat. Svečka se je povsem razgorela, kadeči se jeziček plamena je vzrastel iz pločevinke in migotal pred okenskim steklom.

»Poskakuje po četi svetloba svetlo modra in tajinstvena...« je zlagal Kostja, z obrazom, skritim v dlani. »Poskakuje po četi svetloba modra in tajinstvena... In nisem jaz povsem prepričan, da oseba sem edina tebi ljubljena...«

»Bogda-an!« je grozeče zatulil Miša Popov. Ženjka se je odlepil od Ljusenjke.

»Kva b rad?«

»Dej mi en shot gun...«

»Nehaj že, Mišel, a razumeš? Sm reku – ne, pomen – ne,« in je znova stisnil k sebi knjižničarko.

Miša Popov zadn čas ni bil čist pri sebi. Sploh je mal kadil, je bil na igli. Zdaj se mu je pa še inekcija zlomila, dnarja je blo pri Mišu konc. Ker drugega ni blo, je neke vrste kapljice prpravlal, z vodo jih je redču in se je fiksiral. Pa se je tudi zafiksiral – vene so mu šle. Na rokah in na nogah, vse je blo napihnen in zaneč. Ženjka se sam ni šprical, dealer je bil pa znan, k njemu so celo s polka prihajal. On je tudi Mišo šprical. Pred kratkim je pa reku: »Konc, nkamor več t nimam dat.«

Mišanja pa v jok: Kako nkamor, dej pa u vrat! Ženjka pa vpit: »Cel živlene si uš zafiksiral, de uš čist prbit, jest pa zarad tebe u arest!«

Od škripanja postelj se je zbudu Stari. Prej je ležal, gledal jih je, ampak je spal, zdaj se je pa premaknu – zbudil so ga.

Kostja mu je primaknu pipo, Stari jo je prijel v mozoljasto skorjasto roko. Nobeden v četi ni imel takih grabelj kot Stari. Ko bi ga vsaj kapitan Doščinin spustil na svobodo, zakaj je bil ravn k njemu priključen?...

»A češ, se bom z Lisodorjem pomenu zarad tebe?« je vprašal Kostja.

»Kaj bo tle Lisodor, on brez KP³ ne odloč,« je odgovoru Stari in vrnu Kostji pipo. »Nočem. Doščinin me pa ne bo spustu.«

Vzel si je navaden cigaret in, kot je kazalo, iz obupa tako močno pihnu v njega, da je spihal ves tobak na Edika Štajca.

»Konstanc, pust mi jopič tle,« je prosu Stari. »Kva bo teb?«

³ KP – Komandnyj punkt: poveljstvo.

»Ni treba govort!« je pokimal Kostja. »Zmenen!«

Kostja se je nenadoma zavedu, da je demobilizacija jutri, on je pa tukaj. Pa še čist odtrgan. In je vstal.

»Kva pa ti? je vprašal Ženjka.

»Grem, bom pomagal, fantje se trudjo, Fiša pa Nuco...«

»Sed se!« Ženjka ga je za jermen povlekel dol. »Sam užitek ti bo popustu. Sed se.«

Ljusenjka je zadremala. Ženjka ji je pod glavo porinu svojo blazino in ji nadel svojo čepico, da bi je plapolajoči jeziček plamenčka ne motil.

Potem se je Ženjka postavu na sredo prehoda in z obema rokama čofnil po obeh zgornjih posteljah. Postelji sta zaškripali, oglasili sta se nerusko.

»Ni treba, Ženj...« je brezvoljno začel nekaj protestirati Kostja.

Bogdan pa je že potegnu odeje dol z vrhnjih postelj.

»Jegorka, Maksimka!...«

Z vrha so zabingljale noge v spodnjih hlačkah, na tla je doskočil najprej precej močni Jegorka, nato pa še neskladni, stopničasto zgrajeni Maksimka. Oba sta nekaj godrnjala, vsak po svoje.

»Vstat! Vstat!« je ponavljal Ženjka in ju ploskal po hrbtih. »Naloga: Oblečt se po normi – in v skret. Tam sta Ickovič in Nuco, bota že povedala, kaj boste delal. Kašn vprašanje? Ni vprašanj. Norma – dvajst sekund.«

Jegorka in Maksimka sta se začela žalostno oblačit.

»Ne tle, ne tle.« Ženjka jih je zrinu v prehod.

»Zja!« Kolja Belošički je dregnu Ženjko in kazal na Ljusenjko. »Ljudmila Anatoljevna!«

»A-a...« se je zaslišal od Ljusenjke.

»To s se ga nalezla, baba frdamana...« je zaškripal Miša Popov.

»Sliš, Bogdan, prmejduš, en hudič pod okni grebe, nekaj laz.«

»A dej, dej!« se je Miše otepal Ženjka, ampak za vsak primer je le prisluhnu. Tiho je blo.

»Ženja-aa...« je šepnila Ljusenjka.

»Kva j s tabo? A t ni dobr?«

»Slabo mi je...«

»Pes hudičev, edn laz pod oknam,« je gonil svojo Miša Popov.

»Mam-ma...« je zastokala Ljusenjka, »slaboo mi je.«

»Ni ji pasal,« se je nasmehnu Edik Štajc, »čist res – kozlala bo!«

»Ven jo dejva,« je predlagal Stari, ki še ni zaspal. »Na frišn zrak.«

»Ni treba...« je stokala Ljusenjka. »Ma-ma...«

Kostja je stegnu roko k oknu, iz špranje je udarjal hladn zrak. »Sem jo dejva, k šipi, tle je hladnejš,« je rekel.

Ljusenjko sta premaknila k oknu, z obrazom se je uprla v hladno steklo.

»Aga-a...« je zastokala. »Boljše jeee...«

»Kozlala bo,« je prepričano ponovu Edik, »zdej bo...« Edik ni

uspel dokončat. Ljusenjko je vrglo naravnost v šipo. Konzervna škatla je padla na tla, svečka je ugasnila. Ljusenjka se je prislonila z licem k oknu in je od časa do časa prav tiho zastokala.

»Cunjo!« je zarjul Ženjka in se obrnil k prehodu, kjer sta mencala že skoraj oblečena Jegorka in Maksimka.

»Bogdan!« je zavpil iz oddaljenega kota zbudeni Saška Kunik, kovač iz drugega voda. »Nehaj s tem cirkusom!«

»Počivaj pa spi!« je zakričal Ženjka in mu pokazal zobe. V odgovor so v kotu začvilele vzmeti. Kunik je vstal.

»Komu sem reku: Cunjo!« Ženjka je plosknu z dlanmi.

Za oknom je švignila senca, zazvenelo je razbito steklo, glava Ljusenjke trznila.

»A-a« je zakričala Ljusenjka, prijemala se je za obraz z rokami.

»Luč!« je zatulil Ženjka na ves glas. »Babaj, luč!«

»Četa, vstan!« je iz polsna zakričal Babaj in prižgal glavno luč v kasarni.

Prevedla Ana Zajec